

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags: Het abonnement voor Maanden is $\text{fl. } 3,00$; voor de buitenste ten $\text{fl. } 6,0$; franko door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG, 12 OKTOBER.

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden tegen f1,00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelrecht betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 11 Oktober.

Wanneer men den loop der hartstogten nagaat, die de volken en koningen in beweging brengen, dan stuit men niet zelden op voorwendselen, die doen denken worden geloogenstraf.

Nemen wij de Oostersche kwestie. Wie is oorzaak van al het oorlogsrumoor, dat de bezigheid van gansch Europa gaande maakt? Wie anders dan Rusland? Rusland dat in zijne overheerschende politiek de klauwen zijner adelaren naar Konstantinopel doet uitsteken? En welk is nu het voorwendsel? Het groote belang dat de Russen stellen in de Christenen van het Oosten, die zij *à tout prix* beschermen willen tegen het Turksche gouvernement, dat hun geen kwaad doet. Het voorwendsel is goed gevonden van de zijde der Russen, die de katholieke Christenen op hun eigen gebied deêrlijk mishandelen, en een propagande uitoefenen, die met de wuuheden van Juliaan den apostaat niet zelden vereenigt het geweld der kerk-vervolgers.

En dan, dat een zegen is de belangstelling, die Rusland voedt voor de Christenen van het Oosten! Uit Hefle voor de Oostersche Christenen, zijn de Christenen van gansch Europa er aan gewaagd. Wordt het oorlog, stroomden bloeds zal hij kosten, die wellicht van den Donau tot den Rijn de vruchtbaarste landerijen zullen bevochtigen. Iamiddels is er geen plek in Europa waar niet reeds de vrees voor oorlog de christen volken angstigen. Zij belemmert den handel, drukt de markten, laat de waaren reeds te dure levensmiddelen rijzen, doet het geld vlieden, de effecten dalen; met één woord, reeds voor dat het oorlog is, moeten de Christenen van het Westen hoopen voor de belangstelling van de Russen voor de Christenen van het Oosten. Wat zal het zijn als de oorlog uitbarst?

Intusschen, niets van dat alles zal Rusland verbinde-
ren voor Europa en de wereld te toonen dat het veel
belang stelt in de Christenen van het Turksche Rijk.
De verdrukte en geteisterde Katholieken in Rusland en
Polen, en de Christenen van het Westen mogen zien
hoe zij zich redden. Dat gaat Rusland niet aan. Genoeg
is het dat het liefde toont voor de Christen onderdanen
van den Turk.

De Brusselsche *Indépendance* heeft laatstleden Zondag een hoofdartikel gewijd aan de vraag of er eenige grond bestaat voor het gerucht, dat onze regering tegen de Belgische Septemberfeesten bezwaar zoude hebben gemaakt. Zij betooft dat het gerucht geen grond heeft. Wij mogen 't lijden. Wij hebben geen de minste behoefte om ons gouvernement op dat stuk schuldig te vinden. Integendeel, wij verlangen niets anders dan dat Nederland en België elkander steunen tegen den Franschen invloed, die België niet kan schaden zonder te gelijk ons te bedreigen. Gaarne zouden wij derhalve willen aannemen, dat het gerucht alleins valsch was. Maar wij zouden daardoor niet gehouden willen zijn om de reden, die de *Indépendance* aanvoert, voor goede munt in betaling te aennen. De eelste berisping van het Brusselsche blad komt hierop neer, dat men te Brussel den 26 September de vestiging van België's onafhankelijkheid viert, zonder daarbij te denken aan den strijd tegen onze troepen, noch aan de overwinning behaald. Dat thema wordt gedurende 24 kolom druks bezongen in allerlei toonen, die vruchteloos hun best doen om van den ernstigen betoogtrant op te klimmen tot het vuur van de levendigste vaderlandslievende opgewondenheid. De *Indépendance* is er slechts in geslaagd om eene proeve te leveren van deklamatoiren dagblad-stijl gedurende twee en eene halve kolom druks vol gehouden. De Antwerpsche *Précurseur*, die op zulken schrijftant belust is, heeft er zijne lezers op vergast, als op een meesterstuk, dat hun niet dagelijks wordt aangeboden. Dan, wat daarvan ook zij, zou de *Indépendance* ook willen bewijzen, dat België's onafhankelijkheid reeds den 26 September 1830 gekonstitueerd was? En dat daarom bij de Septemberfeesten slechts de konstitutie door de Belgen als zelfstandig en vrij volk wordt gevierd? Wij zullen 't bewijs met graagte ontvangen. Inmiddels blijven wij het er voor houden, dat de Septemberfeesten de revolutie

huldigen, en alzoo voor België niet voordeelig zijn, noch voor Nederland de wettige *courtoisie* in acht nemen. De dagteekening der Septemberfeesten is immers geheel in strijd met de beginselen, die de *Indépendance* daaraan tracht te koppelen.

Ten slotte nog deze aanmerking. Men weet in welke naauwe betrekking de *Indépendance* tot het Belgische kabinet staat. De *Indépendance* heeft de geruchten niet tegengesproken toen onze minister Brussel verliet juist vóór de September feestten. De *Indépendance* heeft blijven zwijgen zoo lang onze minister op Nederlandschen bodem was. Is het niet opmerkelijk dat hij eerst nu spreekt, nadat onze minister bij het Belgische Hof te Brussel is terug gekeerd? Zou wellicht ook de heer Gerieke zijn protesterend vertrek door woorden van vriendschap hebben trachten goed te maken? Als dat het geval mocht zijn, dan zouden wij onze regering toejuichen dat zij op een beganen misslag ridderlijk terug komt.

Als toelichting op de Septemberfeesten, die men in België viert, zouden de volgende feiten kunnen dienen, die aan de *Indépendance* zelve ontleend zijn:

»Te Hoogstraeten is een depot van gevangenen. Die gevangenen hebben ook hunne revolutie trachten te maken. Zij wilden zich namelijk onttrekken aan de werkzaamheden, die hun worden opgelegd. Te dien einde hebben zij onder elkander eene zamenzwering op touw gezet, met het doel om door feitelijk verzet tegen de autoriteiten, en door geweld op hunne medegevangenen gepleegd, allen arbeid af te schaffen. De dag, tot uitvoering van deze revolutionnaire zamenzwering, werd bepaald op den 26 September, den roemrijken dag der Belgische Septemberfeesten. De poging tot opstand is dan ook niet achter gebleven. Maar zij werd onmiddellijk bedwongen. De militaire bevelhebber had het verstand om geweld met geweld te willen keeren, en bezigde daarbij veel veerkracht. Intusschen, men ziet daaruit toch welke denkbeelden door de September-feesten in de hoofden der bedorvene klasse des volks worden opgewekt of gaande gehouden.

De *Nederlander* heeft eindelijk een citaat gevonden, dat in de Nederlandsche-Fransch-Belgische politiek te stade komt. Het verwondert ons niet, dat het de eereplaats van een premier-Utrecht bekomt. Niet dagelijks is men zoo gelukkig, als men 20 jaren terug gaat, om daar eene aanbaling te vinden, die nog van pas is. Wij maken den *Nederlander* een compliment, en vereenigen ons geheel met de volgende meening van de *Nederlandsche gedachten* van 1832:

„Een stelregel der Nederlandsche politiek is, Frankrijk en Frauschen invloed te wederstaan. Zoo dikwijls men aan België denkt, moet vooral ook hierop worden gelet. De historie heeft ons getoond hoe onveranderlijk het streven naar eene *barrière* de staatkunde was van het Gemeenebest.“

„De bevestiging van den Troon van *Leopold* een minder bedenkelijk voor Holland zijn, dan de deeling van België tusschen Frankrijk en ons, welke somtijds in dagbladen *veroorloofd* wordt, maar die een gevaarlijken overgang daarstellen zou tot *gemeenschappelijke* onderwerping aan Fransch geweld.”

(Vervolg en slot van N°. 1966.)

Wat deed Europa, terwijl het steeds grooter wordende Rusland voortging met eene even zeldzame als taaije volharding zijne plannen en zijne staatkunde ten uitvoer te leggen?

Europa hield zich elders bezig, en, het is hoogst treurig om te zeggen, het verzwakte zich in den binnenlandschen oorlog, het door de revolutie aangedaan. Te naauwernood mogt Frankrijk gedurende de vijftien jaren der Restauratie, eenige verademing te beurt vallen. Het zal het Huis van Bourbon tot een onsterfelijke eer verstreken, dat het daags na zijne terugkomst te midden van een overwonnen en uitgeput land, al de binnenlandsche wonden heelde en Frankrijk de plaats in de waardigheid deed hernemen, welke het in de wereld toekomt. Na de Spaansche expeditie met evenveel stam-

vastigheid als roem ten einde gebragt, na te Novarino Griekenland bevrijd te hebben, hield het nog op het oogenblik van zijn val, dat vaandel in de hand, tweik in spijt van Engeland, Algiers ten onderbragt en het Westen bevrijdde van de schandelijke schatting aan de barbaarschheid. In datzelfde tijdstip hield zijn diplomatie zich met het Oosten onledig; zij onderteekende het protokol, waarbij in het nieuwe Hellenische rijk de regten en vrijheden van het Katholicismus werden gewaarborgd.

De kleinzoon van den Heiligen Lodewijk, de vrome en ridderlijke monarch, gekroond te Reims, kon de herinneringen en overleveringen van het katholieke Frankrijk niet in vergetelheid brengen.

Zal in den tijdkring die zich opent, Frankrijk de schreden zijner vrijheid terugvinden? Zal de taal der Christelijke staatkunde gesproken kunnen worden tot die meerderheden gekneet uit liberale klei? Het is niemand onbekend aan wat inwendige verzwakking en aan welke verplichtingen naar buiten Frankrijk onderworpen is. De revolutie had op nieuw elke poging tot overeenstemming, elke terugkeering tot de eenheid verlamd. Toen in 1840 de »Oostersche kwestie" zich opdeed, achtte men zich gelukkig ze te kunnen afwenden, en om, tot wat prijs ook, den algemeenen vrede en de rust der wereld te kunnen behouden.

Maar reeds begon zich die groote verzwakking van Europa te vertoonen, welks rust voortaan zou afhangen van een twisten over leenheerschappij, terwijl de geringste onderaeming oorzaak kon worden eener algemeene ontzetting. Terzelfder tijde werd het duidelijk voor den minst geoefende, dat de moeilijkheden, met betrekking tot de toekomst van het Ottomaansche rijk, die telkens verschoven waren, vroeg of laat met nog dreigender gevolgen weder moesten opkomen. De Oostersehe quaestie werd voor Europa een bestendig dreigend zwaard.

Indedaad, naauw waren de vreeselijke schokken van 1848 een weinig voorbij of die quaestie kwam in ontzettender gestalte terug. Hoe zal zij zich oplossen? Dit is nog een mysterie. Zij kan zich oplossen door den vrede. Turkije heeft slechts de Weener nota aan te nemen, maar zulks staat gelijk met een nederlaag; 't is bijna een afstand doen van zijn onafhankelijkheid, onvermijdelijk is het dat zij hierdoor aan de voeten van Rusland ligt — maar zij leeft.

Doch welk een toestand?

Het is zeker, dat in dit geval, de Engelsch-Fransche vloot in hare havens zal terugkeeren, dat Rusland de Donat-Vorstendommen zal otruimen en misschien de gemaakte oorlogskosten niet zal terug vorderen. Ziedaar de schoone zijde.

Maar in den grond is de zaak hiermede niet, afge-
daan. Niet lang zal het duren en een of ander voorval
brengt op nieuw een anderen Menschikoff op het rang-
schik en met hem weder andere legermagten. Wat zal de
alsdan doen? Zal men overgaan tot de beslechting van
het geschut? of zal men, weder, tot de beslechting van
tot diplomatieke onderhandelingen te weenen?

Wat den oorlog betreft, deze biedt nog haghelijker kanschen aan. De vloeten zijn in de Dardanellen. Zoo de Porte, met Rusland den oorlog begint, wat zullen zij doen? Zoo zij toeschouwers blijven, waarom ze dan zoo nabij het oorlogstoneel gezonden? Indien zij zich doen gelden, dan is het teeken gegeven tot de algemeene vijandelijkheden.

En wie kan alsdan de gevolgen berekenen? Zal de brand aan den Bosphores of de Donau ontstoken, zich niet verder uitbreiden?

Voorts, wie weet niet, dat het Turksche leger, een wijkplaats is voor uitgewekenen en renegaten, die slechts op weervergelding beducht zijn? Soldaten der revolutie, maken zij staat op haar als op hun medeplichtige, die hen niet zal verlaten. En welke looneelen heeft men niet te wachten in Italië, in Hongarij, in Polen en in Duitschland?

De gevolgen van een dordanigen toestand zijn niet te overzien.

De Europeesche mogendheden weifelen. Zij weten wat de vrede zal aanbrengen, zij hebben al de gevaren van

den oorlog berekend, en in plaats van de gebeurtenissen te besturen, blijven zij besluiteloos haren loop afwachten, en drijven zonder kompas of roer voort op de genade van het toeval.

Hadden wij ongelijk met te zeggen dat zulk een toestand het overtuigendst bewijs geeft eener beklagelijke onmacht?

En evenwel, zoo de oude eenheid niet verbroken was, zoo de Christenheid nog bestond of zoo, gelijk het genie van eenige groote schrijvers het doorzag, zij uit hare puinhoopen had kunnen verrijzen, zoo er van niets anders sprake was dan van de Katholieke mis te doen aanheffen in de kerk van de H. Sophia te Konstantinopel, gelijk men haar zoo aanheffen in de Sint-Paul van Londen, naar het beroemde woord van de Maistre, hoevele worstelingen zouden er bespaard worden, en hoe gemakkelijk zouden de plannen ten uitvoer zijn te brengen.

En alsdan zouden wij geen vrees hebben te koesteren dat het schisma in de plaats trad der barbaarsheid, of dat de protestantsche onverdraagzaamheid het Ottomaansche fanatisme verving. Sedert lang, zouden de heilige plaatsen getuigen van de Verlossing der wereld, bevrijd zijn van het juk der ongeloovigen. Wij zouden het vreemde schouwspel niet voor oogen hebben, dat vier christen mogendheden zich verbinden tot bescherming van het Mahomedanisme en dat Fransche schepen den standaard van den profeet onder de voogdij van harer vuurmonden plaatsen.

De bevolkingen van Azie zouden onder de glorierijke bescherming der westersche natien hunne onafhankelijkheid herwonnen hebben, en vooral onder den invloed van Frankrijk, welks naam in het oosten zich met die van het Katholicisme vereenzelvigt heeft. En zoo er eene verdeling had moeten plaats hebben, ieder der geregtigden, zou als tellende onder zijne belangen geen voorwendsel van scheuring of ketterij, geen sectedrift of godsdiensthaat, in een vredelievend kongres het deel hebben kunnen ontvangen, welk hem van de op het Islamisme veroverde erfenis toekwam.

Waarom moet het geschieden dat het verlaten der christelijke staatkunde zoodanig plan tot een soort van hersenschim maakt?

Om dit vlugtig tafereel in weinige woorden samen te vatten: Europa is ten prool aan eene niet te verhelpen onmacht en verlegenheid; de vrede is onzeker en de oorlog dreigend; het een zoo goed als het ander is de treurige slachting van gemis van publiek recht, en het onvermijdelijk gevolg der vernietiging van de eenheid des geloofs en de slooping der christenheid - zoodanig is volgens ons, het onderrigt 't welk uit de tegenwoordige omstandigheden voortvloeit. Maar zullen deze harde lessen, deze ernstige waarschuwingen der Voorzienigheid worden begrepen. (*L'Ami de la Religion.*)

Men schrijft ons uit Haarlem, dd. 10 Oktober: Zijne Doel. Hoogwaardigheid Mgr. de Bisschop van Haarlem, heeft heden in Zijne Kathedrale Kerk van St. Joseph te Haarlem zijne eerste visitatie gehouden en het Heilig Sakrament des Vorinsels toegediend. Treffend was het oogenblik, toen Zijne Hoogwaardigheid, door de Eerwaardige Geestelijken der stad ontvangen, Zijne Kathedraal binnentrad onder den lofzang: *Te Deum laudamus*; treffend waren de zalvende woorden, die van het altaar door den hoog verordenen bisschop tot de talrijke schare van geloovigen en tot hen, die het H. Vorinsel ontvingen, gesproken werden; treffend de plegtigheden, die het toedienen van het H. Vorinsel vergezelden en die ordelijk en indrukwekkend door den klerus van Haarlem bediend werden. Mgr. verrichtte nog op dezen zelden dag de kerkerisatie en de toediening van het H. Vorinsel te Schiedam. Tot en met den 10den aankomende zal de hoogwaardige bisschop zich met het verrichten dierzelve plegtigheden in de andere kerken van het Dekanaat van Haarlem bezig houden.

Ter intusschen van de onderstaande circulaire leest men in den *Nieuwe Noord-Brabander*:

„Met warme belangstelling voldoen wij aan het verzoek van het Kollegie van Regenten over de Godshuizen en den Algemeenen Armen alhier, door de plaatsing van een beroep op onze stadgenooten, om de vereenigde poging van het Kollegie en de vereeniging van den H. Vincentius van Paulo, ter voorziening in de dringendste behoeften van de behoeftigen dezer Gemeente, bij het naderen der vreeselijke ziekte, welke het grootste gedeelte ook van ons Vaderland teistert, door ruime bijdragen te ondersteunen. Hoewel de ziekte, dank zij de Voorzienigheid, zich nog niet beduidend heeft verspreid, zijn de opzien daarvan aanwazig en mogen geene pogingen aangewend worden, om haar in haren aanvang, zoo veel mogelijk te weren. De maatregelen door de liefdadige instellingen sedert herhaald, dragen de goedkeuring van deskundigen weg, en worden de zindelijkheid in de afgelegen buurten betracht en de behoeftigen door goede warme spijzen gevoed, dan bestaat alle hoop dat de verschrikkelijke plaag in hare verwoestingen zal worden gestuit.

„Wij nodigen onze stadgenooten dan ook dringend uit, voorzigtig te handelen, het bereiden en uitdeelen van spijzen te bevelen. Wij houden ons verzekerd, dat het beroep op hunne middadigheid niet vruchteloos zal wezen; waar rampen troffen of dreigden te treffen bleef 's Hertogenbosch nimmer achter in het reiken der hulpzame hand en hare menschelevendheid zal tot voorbeeld strekken, nu het de ondersteuning geldt van ongelukkige Stadgenooten.

Waarde Stadgenooten!

Het naderen der vreeselijke ziekte, welke een groot gedeelte van ons vaderland teistert, en waarvan zich binnen onze muren reeds enige gevallen hebben voorgedaan, gevoegd bij de duurte der levensmiddelen en het verminderen van werk, heeft ons bedacht doen zijn op middelen, om den zorgelijken toestand van duizenden onder ons te lenigen.

De verhooging der gewone bedelingen is niet voldoende en het overtreft verre de krachten van het armbestuur in de eerste behoeften van het oogenblik te voorzien.

Voor het ontvangen en dadelijk verzorgen der zieken, zijn de noodige maatregelen genomen; maar even noodzakelijk als deze, zijn ook de maatregelen tot afwering der ziekte, en daartoe komen vooral in aanmerking het bevorderen der zindelijkheid onder de behoeftigen, welke ten dringendste wordt aanbevolen, en het uitdeelen van warme spijzen.

De liefdadige instelling van den H. Vincentius van Paulo heeft zich geheel met ons vereenigd om de krachtadigste hulp te leenen; ons aanzoek bij de *Diakonie der Hervormden* zal evenmin vruchteloos zijn; brengt ook uwe offers, Waarde Stadgenooten! Het armbestuur zal de zijne niet sparen. Ondersteunt ons door ruime deelneming, in de kosten eener warme spijzbereiding voor de armen dezer stad, en onze vereenigde pogingen zullen den zegen schenken, dien wij steeds bij het uitbreken van rampen genoten.

Met de uitdeeling der soep zal Maandag den 17 dezer maand aangevangen worden en zij zal tot den 1sten Maart 1854 voortduren. Eene portie, driemaal 's weeks uitgegeven, wordt op 3 begroot. Ieder deelgenoot behoudt de vrije beschikking zijner intekening; hij kan haar ook ter uitdeeling aan eene der vier Conferentien van den H. Vincentius of aan de *Diakonie der Hervormden*, of aan ons laten. Om echter, zooveel mogelijk, dubbele uitdeelingen aan dezelfde personen te voorkomen, is eene opgaaft van de namen der bedeelden wenschelijk.

's Hertogenbosch, 5 Oktober 1853.

Het Kollegie van Regenten over de Godshuizen en den Algemeenen armen te 's Hertogenbosch,
P. J. VERMEULEN.

Buiten het hospitaal zijn bij de cholera-commissie alhier op 9-10 Oktober aangegeven 10 lijders en 10 overledenen.

Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toezicht te Rotterdam zijn aangegeven op 9 Oktober: 8 cholera-lijders, 8 herstelden en 5 overledenen.

Wij vernemen met zekerheid, dat de direktie der Nederlandsche Rijn-Spoorweg Maatschappij, in aanmerking genomen hebbende, de buitengewone duurte der levensmiddelen, het gunstige besluit heeft vastgesteld, de wachters en verdere arbeiders in dienst bij den spoorweg, gedurende den aanstaanden winterdienst, het door hen genoten wordende zomerloon te doen behouden.

Utr. Ct.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 Okt. Er heerscht te Konstantinopel een buitengewone agitatie. De strenge maatregelen evenwel door het gouvernement genomen, werken zoo krachtig, dat het handelsverkeer dezer groote stad zich niet ernstig bekommerd heeft te maken. De eenige zaak, die te vreezen zou zijn, is, dat sommige plunderaars de volksagitatie tot voorwendsel zouden kunnen nemen, ten einde een poging te wagen om de wijk der Franken in brand te steken. Al de huizen zijn daar van hout, zoodat de brand groote verwoestingen zou kunnen aanrichten. De kooplieden hebben veiligheids-posten uitgezet, die het groote nut hebben, dat zij terstond hulp zouden erlangen van de bemanning der fregatten en schepen voor Konstantinopel ten anker.

De Grieken van Epirus, Macedonië, Thessalië en vooral van Romilië, zijn meer dan ooit in beweging; de bevolkingen dezer provincien nemen met drift deel aan de sedert lang reeds georganiseerde gemeene genootschappen. Het Turksche bewind weet wat het aan die bewegingen te wachten heeft, maar het is niet in staat ze te bedwingen, want deze provincien zijn onthoofd van troepen, en die er nog zijn liggen in de vestingen, waar de pacha's onder wier bevelen zij staan.

De christenen die de provincien bewonen verkeerden in den grootsten angst. Te Broussa vooral, is het handelsverkeer zoo goed als gestremd, de Grieksche kooplieden durven in de tegenwoordige omstandigheden niets wagen. Men verhaalt in de stad, dat Abd-el-Kader, die tot heden toe zeer afgezonderd heeft geleefd, van den Divan last heeft ontvangen om het bevel op zich te nemen over eene bende ongeregelde troepen.

Het laat zich niet begrijpen hoe de Divan zoo verblind komt, en het is moeilijk te bepalen hoe de Sultan van zulk eene fanatieke bevolking omgeven den oorlog zal kunnen ontgaan. Men redeneert aldus: wij vragen van onze vrienden niets anders dan dat zij ons maar laten begaan en ons niet lastig vallen met hunne bescherming; wij zullen ons wel uit de ongelegenheden redden.

Voor het overige is er geen verdeeldheid meer in den Divan, en ter naauwernood wordt er eene stem gehoord ten gunste van den vrede. De diplomatie, en inzonderheid de heer von Brück, is zeer verstoord.

— De komst van den Czaar te Berlijn heeft te Parijs veel verwondering gebaard, zelfs bij personen, die gewoon zijn aan de onverwachte reizen van dezen vorst.

Het vertrek van den Keizer naar Compiègne is uitgesteld en zal den 13den plaats hebben.

— In een te Bordeaux verschijnend dagblad *La Guienne* van den 3 dezer, leest men, aangaande den stand des wijnoogsts, het volgende:

„De laatst verlopen veertien dagen, zijn, met betrekking tot den stand van den wijnoogst, niet gunstiger geweest, dan de voorgaande. De aankopen van wijn bij de eigenaars, waren bij voortduring gering, zijnde dit het gevolg van den verhoogden prijs. Zoolang de voorraad duren zal, zal de handel zich vergenoegen met op eigen markt te koopen, om eerst dan de toevlugt tot de producenten te nemen, wanneer de magazijnen geheel en al zullen zijn uitgeput. Het ligt in den aard der zaak, dat de handelaren, die, vóór het uitbreken van het Oidium, in het bezit van partijen wijn waren, thans tot minderen prijs kunnen verkoopen, dan de werkelijke koers is en desniettemin nog 30 en 40 pCt. winst realiseren. Evenwel is het zeker, dat de stelling der producenten voortreffelijk is en dat de prijs van den wijn niet dan stijgen kan. Dit is althans het algemeen gevoelen, dat door de drie volgende gronden gewettigd wordt.

1°. De voorraad is zeer beperkt; weinig eigenaars bezitten nog wijn van den oogst van 1852, en wat de wijn van 1851 aanbelangt, daarvan is bijna niets meer in het land voorhanden;

2°. De oogst van 1853, zal, het is te vreezen, in het departement der Gironde bijna nietig zijn. Languedoc, alhoewel, naar men zegt, iets gunstiger beedeeld dan ons departement (Gironde), zal evenwel niet anders dan geheel onbeduidende hoeveelheden kunnen leveren, om een ontzaggelijk deficit te dekken, en

3°. De wijngaarden zijn door eene ongekende, tot dusver ongeneeslijke ziekte, aangetast. Het is te vreezen, dat de oogst van 1854 volstrektelijk verloren is, wanneer het Oidium namelijk in het Zuiden van Frankrijk denzelfden loop volgt, als in Italië en Griekenland, alwaar de wijnoogst sedert onderscheidene jaren nagenoeg geheel vernietigd is.

„Hoe het ook zij, het is heden ten dage onmogelijk een vat wijn meester te worden, hoe inférieur de hoedanigheid er ook van moge zijn, beneden den prijs van 400 francs. Laatstelijk zijn bij verbonwers, in de omstreken van Bourg, aankopen gedaan tegen 410 en 420 francs zonder korting. Wat de Médoc aanbelangt, daar in hebben slechts weinig omzettingen plaats, vermits de meeste houders zich teruggetrokken hebben tegenover eene rijzing, die noodwendig eene veel aanzienlijker verhouding erlangen moet.

„De te sterke regen, die in de laatste weken viel, heeft nog, ware het mogelijk, de rijpwording der druif in vele streken ten achteren gesteld. Wanneer het slechte weder voortduurt is het te vreezen, dat de druif tot verrotting overgaat, vóór nog tot volkomen rijpheid te zijn gekomen. Het tijdstip van den druivenoogst wordt vrij algemeen tegen den 20sten of den 25sten Oktober opgegeven; hij zal in Médoc vermoedelijk eene week later plaats hebben.

MADRID, 4 Oktober. Men verwacht, dat het koninklijk besluit, waarbij de Cortes tegen 19 November vóór den bijeenroepen, den 10den dezer in de *Gaceta* zal verschijnen.

— De nieuwe gezant van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika bij ons Hof, de heer Soule, is hier aangekomen. Men zegt, dat de minister van Buitenlandse zaken hem aan de koningin zal voorstellen, nadra hij dit zal verlangen.

— De *Nacion* verzekert, dat de heer Pastor, minister van finantien in het kabinet Lersundi, geweigerd heeft de functie te vervullen, waarmee hij vóór zijne intrede in dat ministerie belast was en waartoe hij door het tegenwoordig kabinet geroepen is.

ENGLAND.

LONDEN, 10 October. De *Times* verklaart, dat tusschen de kabinetten van Engeland en Frankrijk steeds de beste verstandhouding bestaat; beide mogendheden zijn bereid om Turkije gewapenderhand te ondersteunen. Zij verlangen zich te houden aan de bepalingen van de Weener nota, in den geest der door Turkije voorgestelde veranderingen, en zijn ongezind om, zoo als de Keizer van Rusland begeert, eene uitleggende verklaring aan de oorspronkelijke nota te geven. Van dit besluit is aan den Keizer kennis gegeven.

Eene verschrikkelijke schipbreuk heeft plaats gehad met het schip *Annie Jane*, dat den 6den der vorige maand van Liverpool met 450 passagiers, meerendeel leersche landverhuizers; naar Quebec en Montreal onder zeil is gegaan. Hetzelve is aan de kust van het Barra-eland (tot de Hebriden groep behoorende) gestrand, met dat ongelukkig gevolg, dat 348 passagiers hunnen dood in de golven hebben gevonden. Veel bijzonderheden zijn dienaangaande nog niet bekend. Het schip moet door een hevigen storm uit het Zuid-Oosten geteisterd zijn geworden, zoodat het in de nabijheid dier kust gekomen, zwaar beschadigd werd. Behalve 102 der passagiers zijn, naar men verneemt, 12 matrozen gered. Ook den kapitein zou het gelukt zijn aan land te komen.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 7 Oktober. Ten gevolge van hetgeen er omgaat in Sardinië heeft de maarschalk Radetski per telegraaf last ontvangen om onmiddellijk het naar huis zenden der soldaten van het Lombardische leger te staken.

BERLIJN, 9 Oktober. Het half-officieel blad de Zeit verklaart zich openlijk ten gunste der onzijdigheid van Pruisen in de oostersche kwestie. De Keinsche Zeitung maakt hierbij de opmerking, dat de twee duitse mogendheden, Oostenrijk en Pruisen eenstemmig denken omtrent dit punt, en dat er van niets meer sprake zou zijn, dan om den eervollen aftogt van Rusland te maskeren.

Den 3. Oktober zijn de Koning van Pruissen en de Keizer van Oostenrijk te Warschau aangekomen. De Keizer van Rusland was de beide monarchen tegemoet gegaan tot aan Skiarnewicz. De Koning heeft zijn intrek genomen in het kasteel, Belyédere. Kort daarna hebben de beide Keizers zich naar Lazienki begeven. Den 4 heeft er eene revue plaats gehad van het tweede legerkorps gevolgd van een díné en eene dramatische voorstelling in de oranje-rij. De Keizer van Oostenrijk heeft Warschau den 5 October verlaten en de Koning van Pruissen in den morgen van den 6den.

In den nacht van den 6 op den 7, een weinig voor middernacht is de koning te Breslau aangekomen waar de keizer van Rusland zich des avonds ten 9 ure bij hem vervoegd heeft. De twee vorsten zijn afgestapt aan het station van den spoorweg van Frankfort aan den Rijn. Zij hebben hun reis vervolgd langs den spoorweg naar Rotsdam, daarna tot Sans-souci waar de keizer verblijven zal. Aan het station te Potsdam hebben de Pruisische prins en de groothertog van Mecklenburg-Schwerin, alle gekleed in Russische uniform, en omgeven van de militaire autoriteiten, hunne majesteiten opgewacht. Te Sans-Souci zijn de doorluchtige reizigers ontvangen door de Koningin, de groothertogin-moeder van Mecklenburg-Schwerin en de prinsessen, die alle gezamenlijk aan een familie soupé hebben deelgenomen.

De prins van Pruisen en de prins Frederik Wilhelm, den avond van den 5 van Weenen vertrokken, zijn in den avond van den 6 ten half negen ure te Breslau gekomen. De prinsen hebben den nacht te Breslau doorgebracht en zij met den koning naar Berlijn vertrokken. Naar Berlijn was een dagblad, samen met een courier voorzien van dringende berichten voor den koning in den nacht van den 5 op den 6 Breslau gepasseerd. Vijf generaals en onder deze de kolonel Moelendorf zouden ook te Breslau zijn aangekomen.

Men het openbaar wordt er veel gesproken over de gebeurtenissen, welke de naaste toekomst kan opleveren. Maar in de ministerieele kringen houdt men staande, dat Pruisen, in weerwil van den schijn, zijne rol van onafhankelijkheid zal blijven volhouden.

ITALIE.

De laatste berichten uit Rome dagteekenen van den 30sten September. De Duitsche en Fransche nieuwsbladen hebben, naar aanteiding eener korrespondentie der *Revue*, 21g. gemeld, dat den 23sten September een oproer te Civita-Vecchia was uitgebroken; dat de generaal-kommandant der Fransche expeditie gedwongen was geweest versterking naar de stad te zenden, waar het 40ste regiment van linie garnizoen houdt, dat de oorzaak van het oproer het gerucht was, dat het gouvernement de vrije haven wilde opheffen, en dat, ten einde het oproer te stillen, de kardinaal

Staatssecretaris verplicht was geweest af te kondigen, dat men van dat plan had afgezien." Dat gansche verhaal is slechts een opgeraapt sprookje. Onze korrespondenten, zouden zulk eene ernstige gebeurtenis niet stilzwijgend zijn voorbijgegaan, téwijl zij van niets dergelijks gewagen. Wij vinden evenmin eenig spoor er van in het dagblad van Rome, als in de overige nieuwsbladen van den Pauslijken Staat. 't Is onbegrijpelijk dat na de vele over Rome en den Kerkelijken Staat door Italiaansche en Duitsche dagbladen loogenachtig verspreide berigten, de Parijsche dagbladen een nieuws van dien aard opnemen en het zonder eenig voorbehoud, in omloop brengen kunnen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 11 Oktober.

BEVALLEN (8 Okt.): G. de Roever, geb. Niemeijer, Z. -
M. J. Hlaët, geb. Mosterman, D. - (9 Okt.): A. A. Tees-
sen, geb. Harking van Raalte, Z. - P. Lemaire, geb. Nieu-
wenhuis, Z. - T. Schuyter, geb. Roothaan, Z. - (10 Okt.):
J. W. Coops, geb. Vahlkamp, D. - M. A. Hengeveld, geb.
van Trig, D. - H. F. Dieft, geb. Heijboek, D. - Z. Scher-
der, geb. Weers, D.

OVERLEDEN. (11 Okt.): C. van den Hoek, 75 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	10 OKT. 4 1/2 u.	geb. 11 OKT. 4 u.	geb. 11 OKT. 4 u.	geb. 11 OKT. 4 u.
NEEDERL., Werkel. Sch. à 2 1/2 pCt.	61 1/2	61 1/2	61 1/2	61 1/2
Dito Dito	3	74 1/2	74 1/2	74 1/2
Dito Dito	4	93 1/2	93 1/2	93 1/2
O. I. Leening 1844	4	93 1/2	93 1/2	93 1/2
Amortis. Syndica.	3 1/4	92 1/2	92 1/2	92 1/2
Handel-Maatschappij	4 1/2	125		
Aand. Rijn-Spoorweg				
Aand. Holl. S. M.				
Obligatiën				
BELGIË, Obligatiën 1844				
Cert. bij de Belg. Bank. 2 1/2	50 1/2			
Dito bij Rotsch. en Volksv.	50 1/2			
FRANKRIJK, Obligatiën	3			
SPANJE Nieuwe	1	21 1/2	21 1/2	21 1/2
Dito	3	45 1/2	45 1/2	45 1/2
Dito Rioneni, à 6/m.		40 1/2	40 1/2	40 1/2
Coup. Bewijzen		5 1/2	5 1/2	5 1/2
Amortisable Schuld				
PORTUGAL te Londen	3	38 1/2	38	38 1/2
Dito uitgeleide		16 1/2		
Russ. bij Hope 1798 en 1816	5	105 1/2	106 1/2	
Dito Dito 1828 en 1829		105 1/2		
Cert. bij d°. 1831 en 1833		97		
Dito	4 1/2	96 1/2	96 1/2	
Dito bij Hope	4	90 1/2		
Dito bij Stieglitz en C°.	4	89 1/2	89	
Dito bij id. 5de Serie	4			
Cert. te Hamburg	5			
Inscripçie in Assignat.	6	72 1/2		
Cert. van 1810		72 1/2	85 1/2	
POLEN, Certifikaten		158		
Dito Aand. à fl. 500				
Dito met Lot.	300			
AMERIKA, Bank-Actiën		3 1/2		
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50/	50/	78 1/2	77 1/2	78
OOSTERRIJK, Metalliek	3 pCt.	78 1/2		
Dito 1852		40 1/2	40 1/2	
Dito 1847	2 1/2	40 1/2	40 1/2	
Dito 1834	2 1/2	40 1/2	40 1/2	
Dito 1849	5	90 1/2	90 1/2	90 1/2
Woen. Bank bij Gollen Co.				
Dito	4			
Letter B	5	90 1/2	90 1/2	91
Aand. met Loting fl. 300				
Nieuwe dito	250			
NAPELS, Cert. Lam. en Bouwer 5 pCt.		98 1/2		
BRAZILIË, Cert. Londen		98 1/2		
Dito Leening 1843	5	69 1/2	68 1/2	69
PERU	4 1/2	69 1/2	68 1/2	69
MEXICO Nieuwe	3	23 1/2	23 1/2	23 1/2
VENETIË, Cert. 100	3 1/2	32 1/2	32 1/2	32 1/2
GRENADA à fl. 100	2	20 1/2	20 1/2	20 1/2
Dito Uitgestelde		8 1/2	8 1/2	8 1/2
ECUADOR à fl. 100		3 1/2	3 1/2	3 1/2
Mexiko onbepaalde 22 1/2, 23 1/2, 25				
Flaauwe beurs met weinig affaire.				
Deels van het Gold- en Silverschat 2 pCt.				
Ontkento 2 pCt.				

Wisselkopers.

Parijs	2/m. f	56 1/2	Bisorno	2/m. f	39
zigt		56 1/2	Napels		81 1/2
Bordeaux	2/m. »	55 1/2	Petersburg		1.86
»	1/m. »	55 1/2	Weenen	6/w. »	31 1/2
Madrid	3/m. »	244	Augsburg	»	35 1/2
Cadix	»	244	Frankfort	»	98 1/2
Seville	»	241	Hamburg	2/m. »	33 1/2
Bilbao	»	242	»	zigt	35 1/2
Lissabon	»	41 1/2	Londen	2/m. »	11.70
Porto	»	41 1/2	»	zigt	11.82 1/2
Genua	2/m. »	46	Rotterdam		

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 10. Okt. Belg. leen. 2½ pc. —; 1840, 1842
4½ pc. 96; 1852, —; Spanje 1—3 pc. 2½; Binnenl. 3 pc.
4½; Romeinen 5 pc. —; Oosterrijk-Metalliek 5 pc. 82.
PARIS, 10. Okt. Fransche 3 pc. 73.86; 4½ pc. 100.60;
Spanje 3 pc. Binnenl. 4½; id. 4 pc. 2½; Russen 2½ pc. —;
Met. 3 pc. —.

MADRID, 7 Oct. Spain 3 per 42½; 1-3 per 22½; Cert.
Coups —; Bank S. Fernando —.

LONDEN, 10 Okt. Consta. 321.

WEENEN, 10 Okt. Met. 3 pe. 91½; Bank-Aktien 1287; Loten fl. 250 131; Wissel op Londen 10.58; Zilver 11½.

FRANKFORT, 10 Okt. Met. 5 pCt. 81½; W. Bank-Ak-
tiën 1360; W. Loten fl. 250, 118; Spanje 1 pCt. 21½; id.
3 pCt. 40½; Wissel op Wenen 107.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTERESTBEY-
LINGEN, UITLOFINGEN, GELOEENINGEN, ENZ.

PRUZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek . . .	26,30	a —	Pruissische . . .	34½	1a —
Napelsche . . .	25,10	„ —	Spaansche . . .	—	„ —
Div. in £St. . .	11,77½	„ —	Hamb. Russ. . .	37	„ —
Eng. Russen . . .	12 —	„ —	Russ. in Z. R. . .	37½	„ —
Fransehe . . .	56	„ —	„ Pap. „ . .	—	„ —
Belgische . . .	58½	„ —	Pools. in Fl. . .	28	„ —

SPECIE-COURS

Gouden Specter

Stukken à f 10 per Stuk	f 9.80	9.80
Oude Gerande Dukaten	5.60	5.70
Wigtige Souvereinen	11.80	11.90
Pistolen	9.80	9.75
Stukken van 20 Francs	9.40	9.55
Baren Goud en Specien à f 1442.60 per Ned. Gtijn	f 1442.60	1442.60

SILVERBEE & ROBERTS

Plasters	per Stuk	f 2,55	2,66
Stukken van 5 France		2,85	2,37
Brabandsche Kroonen		2,65	2,70
Fransche		2,70	2,75
Pruissische Daalders		1,74	1,77
Zilver 1000 à 980	f —, —	—, —	—, —
900 à 780	104,50	105, —	—, —

HANDELSBERIGTEN.

GRAMMAR.

AMSTERDAM, 11 Okt. Terwe: 126 & Norder f 403.
Rogge: 117 & n. Archangel f 277.

[illegible]

sch. 258. — SCHIESSAM, 10 Okt. Rogge: Verkocht: 4 1/223. Aukman-
gel: 260 f/m. — Moutwijn / 23, —; Jenever / 21, 50; Aukst.
Pruet / 28, 75, per Nad. vat zonder inst., zonder belasting.

ANTWERPEN, 30 Okt. *Graanmarkt.* Met een drukke markt waren de prijzen hooger in Tarwe en Rogge.

Hijst. Met nieuwven voordragt. Men heeft betamd 184 voor ongeveer 1000 zak zellende Arracan *unclaimed pr.* Fe- vens en 1500 id. id. zellende pr. *Statesmen*. Verder is be- kend de verkoop van 2500 zak gepelde Arracan leverbaar in November en December tot zeer stijve prijzen.

BORDEAUX, 7 Okt. *Voerloop*, 3/6 1 fr. lager, voorhanden tot fr. 182.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 9 Okt. O. C. Slemer, Phoebus, New-York.
Bij GOUDSTAART, 1 Okt. Bok, Elisabeth Maria, Amst. adam
naar Triest.

HELVOET, 10 Okt. W. J. Wilkens, Harmonie, Triest.

GEPRAAIDE SCHEPEN.
Den 28 Aug., op 10° N. Br., 21° W. L.: Japara, kap.
Kramers, v. Rotterdam n. Macassar.
Den 9den Sept. op 13° 16' N. Br. 25° 50' W. Prins Veld-
maarschalk, kap. de Vries, van Cardiff n...
Den 23sten Sept. op 45° N. Br. 11° W. L. Sophia Elisa-
beth, kap. Hendriks, van Amst. n. Constantia.

AMSTERDAM.

ROTTERDAM.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

[illegible]

14-00000

GESCHIEDVERHAAL der Geloofsvervolging en Marteling
in Engeland, door priesters en leeken van beide kunne,
sedert 1577 tot 1684, ondergaan. Door Dr. RICHARDS
CHALLONER, bisschop van Debra, enz. Vervolg en slot
van het 1ste Deel.

Ziet mede het licht, om nog in den loop dezer week aan de respectieve Inteekenaren te worden verzonden, de 4de Aflevering, 2de Jaarg. der *Bibliothek für Geschichte, Philosophie und Theologie*, zijnde het hoogst belangrijke werk van professor Hefele over de Inquisitie, getiteld:

DER CARDINAL XIMENES und die kirchliche Zustände Spaniens am Ende des 15. und Anfange des 16. Jahrhunderts. Insbesondere ein Beitrag zur Geschichte und Würdigung der Inquisition. Von CARL JOSEPH HEFELE, Doctor und ordentl. Professor der Theologie in Tübingen. Zweite, verbesserte Auflage.

Ligt bereids ter perse, en zoo spoedig als mogelijk is, aan H.H. Intekenaren op de *Bibliotheek* te worden afgeleverd:

DIE REFORMATION, ihre innere Entwicklung, und ihre Wirkungen im Umfange des Lutherischen Bekenntnisses. Von J. DÖLLINGER. Erster Band. Zweite, verbesserte und vermehrte Auflage.

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN en zijne Correspondenten wordt met succes gedebiteerd:

J. A. ALBERDINGK THIJM. GEDICHTEN uit de
verschillende tijdperken der Noord- en Zuid-Neder-
landsche Literatuur, **Eerste Bundel; XIIe, XIIIe,**
XIVe, XVe en XVIe Eeuw f 1.25. Tweede Bundel
Ie en aanvang der 2e helft van de XVIIe Eeuw f 1.00

J. ANNAGARN. ALGEMEENE GESCHIEDENIS, ten dienste der Katholieke Jeugd, naar de derde vermeerderden en verbeterden druk, uit het Hoogduitsch vertaald, door een R. K. Pastoor. **EERSTE DEEL: OUDE GESCHIEDENIS**, van *Adams* of de *Schepping der Wereld* tot aan de *Volkverhuizing* (van het jaar 3984 voor Christus geboorte tot aan het jaar 476 na Christus geboorte.) **TWEDE DEEL: DE MIDDELEEUEWEN**, van de *Volkverhuizing* tot aan de *Ontdekking van Amerika* (van het jaar 476 tot 1492.) **DERDE DEEL: NIEUWE GESCHIEDENIS**, van de *Ontdekking van Amerika* tot op heden. Drie Deelen 3

Het strekt den Uitgever tot genoegen te kunnen berichten, dat al lang zoo meer in gebruik genomen wordt, vooral op de katholieke zangkoren, het ten verleden jaar bij hem in het licht verschenen belangrijk werk, getiteld:

OUDE EN NIEUWERE KERSLIEDEREN
 benevens Gezangen en Liederen van andere Hoogen
 den en Heilige Dagen, alsook van den Advent en
 Vasten, gerangschikt naar de orde van het kerkelij-
 jaar; waaraan zijn toegevoegd een zestal Geestelij-
 Liedekens van gemengden inhoud: alle met de zang-
 wijze voorzien die er bij behoeven of gebruikelijk zijn
 en begeleiding van orgel of piano-forte, ter dien-
 der zangkoren en katholieke huisgezinnen A. M. D.
 bewerkt door Jos. Alb. ALBERDINGK THIJM en LATE. JOH.
 ALBERDINGK THIJM. Prijs 1/30

Van de Oude en Nieuwere Kersliederen is ook de druk uitgegeven zonder noten, een Boekje dat slechts 30 Cents kost, terwijl bij hem ter perse is, om eendaelaags te verschijnen:

**LEES- EN ZANGBOEKJEN VOOR DE
JEUGD**, uitgegeven door J. A. ALBERDINGE Th.
inhoudende een lokaal versies en liedjes.

TOT DE HEEREN

M. A. Ameshoff, Dr. F. W. B. van Bell, H. van Berk
Dr. C. Boon, H. J. E. Burgerhoudt, Dr. A. W.
Campen, J. C. Diehl, H. G. J. van Döesburgh, B.
Gempt, H. A. C. Denier van der Esh, Dr. P. J. F.
steede de Groot, S. F. van Hasselt, J. Hooijkaas
derschee, Dr. C. H. van Herwerden, Chz., G. P.
van Heijningen, A. H. van der Hoeve, S. A.
Hoogstraten, A. G. Jans, Dr. R. Benninck Janson
Dr. A. G. C. de Jongh, Dr. F. J. J. A. Junius,
de Keyzer, J. C. Kindermann, Dr. A. Rutgers van
Loeff, Dr. L. S. P. Meijboom, Dr. Roldanus, B.
H. Harverkorn van Rijsewijk, H. W. J. Sannes
Simons, G. Steenhoff, J. J. Swager, Dr. S. Thoden
van Velsen, U. W. Thoden van Velsen, H. J. Theldwijn

NA HET LEZEN VAN HUN

Manifest aan de Evangelische Christenen.

Price: 20 Cents.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHOUTEN, Drukker en Uitgever.